

Unge funksjonshemmedes innspill til Utdannings- og forskningskomiteen

Unge funksjonshemmede leverer med dette våre innspill og merknader til Utdannings- og forskningskomiteen knyttet til deres behandling av statsbudsjettet for 2023 og Prop. 1 S (2022-2023) Kunnskapsdepartementet.

Unge funksjonshemmedes anbefaling

- Kap. 220, post 70: Unge funksjonshemmede mener bevilgningen i tilskudd til læremidler må økes til minimum 91,3 millioner kroner.
- Kap. 225, post 65: Unge funksjonshemmede mener det må etableres en tilskuddsordning med 400 millioner kroner i friske midler for å gjennomføre «Veikart Universelt utformet nærscole».
- Kap. 225, post 69: Unge funksjonshemmede mener bevilgningen og tilhørende merknader må beholdes.
- Kap. 226, post 21: Unge funksjonshemmede mener bevilgningen på 150 millioner kroner til Kompetanseløftet må beholdes.
- Kap. 230, post 01: Unge funksjonshemmede mener kuttet på 31,6 millioner kroner i Statped's bevilgning for 2023 må stoppes.

Kap. 220, post 70: Utdanningsdirektoratet, Tilskott til læremiddel o.a.

Ett av regjeringens mål i Hurdalsplattformen er at de skal styrke elevens rett til læremiddel og hjelpemiddel tilpasset funksjonsnivå. Dette samsvarer ikke med regjeringens forslag om å bevilge 76,8 millioner kroner i tilskudd til læremiddel. I 2021 var bevilgningen på 91,3 millioner kroner, og Unge funksjonshemmede mener det er behov for en styrkning i bevilgningen for å nå regjeringens mål, samt en konkretisering av hvilke prosjekter som er gjennomført foregående budsjettperiode. De siste årene blir digitale læremidler, Word- og PDF-filer brukt i større grad i undervisningen. I tillegg brukes nettsider, lydbøker, filmer, apper og spill. For å sikre likeverdige utdanningsløp er det nødvendig at alle elever har tilgang på læremidlene de trenger. Det er et stort etterslep i produksjonen av tilrettelagte læremidler på grunn av manglende bevilgning. Det medfører at elever med behov for tilrettelagte læremidler får utdelt disse flere måneder inn i skoleåret, eller at eleven i verste fall aldri får utdelt læremiddelet i et format eleven kan benytte.

Deler av produksjonen av tilrettelagte læremidler gjennomføres av Norsk lyd- og blindeskriftsbibliotek og Statped. Produksjon av andre tilrettelagte læremidler er, slik Unge funksjonshemmede forstår budsjettet, hovedsakelig fordelt over kap. 220, post 70. Av tabell 4.2 *Tilskott til læremiddel 2020 og 2021* kommer det ikke tydelig frem hvilke prosjekter eller områder prosjektene dekker. Det gjør at vi blant annet stiller oss spørsmålet om utvikling av tegnspråklig materiale faller inn under *Smale fagområde og/eller Læremiddel/pedagogisk barnehagemateriell for språklege minoriteter*. Unge funksjonshemmede etterspør derfor en tydeligere oversikt som viser hvilke prosjekter som er gjennomført foregående år, samt hvilke områder eller funksjonsnedsettelse disse dekker. Dette for å bidra til å belyse behovet på en videre satsning på tilrettelegging av læremidler.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Øke bevilgningen med 14,5 millioner kroner til en totalbevilgning på 91,3 millioner kroner, samt fremskaffe en tydeligere oversikt over hvilke prosjekter som er gjennomført foregående år.

Kap. 225, post 65: Tiltak i grunnopplæringa, Rentekompensasjon for skule- og symjeanlegg

Unge funksjonshemmede er svært skuffet over at det ikke bevilges noen midler til oppstart av arbeidet med å gjennomføre «Veikart Universelt utformet nærskole». Ett av regjeringens mål i Hurdalsplattformen er å gjennomføre «Veikart Universelt utformet nærskole» innen 2030, blant annet gjennom å gjeninnføre rentekompensasjonsordningen for skulebygg og svømmebasseng. Hvis man velger denne veien, må ordningen innrettes direkte mot universell utforming av skulebygg og Veikartet, og kombineres med å innføre en tidsfrist i forskrift for når alle skoler skal være universelt utformet – 2030.

For å oppfylle regjeringens mål, samt FNs bærekraftsmål nummer 4 og artikkel 24 i FN konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne må det faktisk skje noe. Planen har vært klar siden 2018. Vår anbefaling er en egen tilskuddsordning, kombinert med en tidsfrist. I en tid hvor det til stadighet snakkes om økende velferdskostnader er det viktigere enn noen gang å legge til rette for at flest mulig kan bidra inn i fellesskapet. Det er nødvendig å sørge for at alle elever kan gjennomføre grunnskoleutdanningen på nærskolen - en nærskole som møter elevens behov for utforming.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: *Etablere en egen, øremerket tilskuddsordning med 400 millioner kroner i friske midler, kombinert med en lovfestet tidsfrist, for å sørge for at landets skoler blir universelt utformet.*

Kap. 225, post 69: Tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående skole

Unge funksjonshemmede er svært positive til regjeringens forslag om å bevilge 302,3 millioner kroner for at personer uten lovfestet rett til videregående opplæring kan få mulighet til å oppnå studie- eller yrkeskompetanse. Dette er en viktig prioritering for å sikre at flere kan fullføre videregående opplæring, og derav ha større sannsynlighet for å komme inn i arbeidslivet.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: *Beholde regjeringens forslag til bevilgning, samt tilhørende merknader.*

Kap. 226, post 21: Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, Særskilde driftsutgifter og Kap. 230, post 01: Statleg spesialpedagogisk teneste, Driftsutgifter

Unge funksjonshemmede er positive til den foreslåtte bevilgningen på 150 millioner kroner til Kompetanseløftet i spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Samtidig er vi svært bekymret over progresjonen i Kompetanseløftet. Den parallelle prosessen med omorganisering i Statped og Kompetanseløft i kommunene har, etter to år, utviklet seg til å bli en uoversiktlig og uforståelig prosess. Vi frykter at kommunenes kompetanse ikke er bygget tilstrekkelig opp når omorganiseringen i Statped er ferdig i 2024. Vår erfaring er at Kompetanseløftet står på stedet hvil, selv om det bevilges midler til kommunene. En av hovedutfordringene med Kompetanseløftet er at kommunene selv må søke om kompetansehevingstiltak. Ettersom det ikke foreligger en konkret plan for hvilke oppgaver Statped skal ivareta etter 2024 vet ikke kommunene hvilken kompetanse kommunen må tilegne seg. Unge funksjonshemmede etterlyser en tydeliggjøring i både det kommunale og statlige ansvaret fordelt på kommunene, PPT og Statped. Uten en konkretisering vil målet om Kompetanseløftet ikke nås innen 2024.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Beholde bevilgningen på 150 millioner kroner til Kompetanseløftet, og etterspørre fremdrift i Kompetanseløftet innen spesialpedagogikk. Videre ber vi komiteen stoppe det foreslåtte kuttet på 31,6 millioner kroner i Statpeds bevilgning for 2023, og tilsvarende planlagte kutt for 2024. Dette for å sikre at elever med behov for spesialpedagogisk oppfølging får dette parallelt med at kommunene gjøres i stand til å gi god spesialpedagogisk oppfølging og omorganiseringen i Statped fullføres.

Kap. 230, post 01: Statleg spesialpedagogisk teneste, Driftsutgifter

Viser til begrunnelsen under kap. 220, post 70. Deler av produksjonen av tilrettelagte læremidler gjennomføres av Statped, uten at dette kommer tydelig frem av budsjettet. Unge funksjonshemmede mener det er behov for en oversikt over hvilke læremidler som er utviklet foregående år, samt en merknad om hvor store deler av budsjettet som skal bevilges til produksjon av læremidler.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Fremskaffe en oversikt over hvilke læremidler som er utviklet foregående år, samt komme med en merknad om hvor store deler av budsjettet som skal benyttes til produksjon av læremidler.